

Oheisessa taulukossa on muutama esimerkki verotuista ja niiden taloudellisesta vaikutuksesta julkisen sektorin tuloihin. Täydellinen luettelo verotuista löytyy valtiovarainministeriön [muistiosta](#).

Taulukko: Esimerkkejä eräistä verotuista ja niiden fiskaalisista vaikutuksista vuonna 2021 (VM, 2021)

Verotuki	Verotuen arvo (milj.€)
Omasta asunnosta saadun myyntivoiton verottomuus	1 500
Luontoisetujen (ateriaetu) osittainen verovapaus	30
Kotitalousvähennys	380
Yrittäjävähennys	135
Asuntotulon verovapaus	4 300
Listamattomien yhtiöiden osinkojen markkinakorkoa suurempi tuotto prosentti	430
Turpeen normia alempi verokanta	172

Yksi suurimmista verotuista on niin sanottu laskennallisen asuntotulon verovapaus. Asuntotulon verovapaus luetaan verotueksi, koska omistusasunnon katsotaan tuottavan omistajalle asumispalvelua, joka rinnastetaan muiden sijoituskohteiden tuottoon. Kun muiden sijoituskohteiden tuottoja verotetaan, voidaan asuntotulon katsoa olevan verotuki.

Asuntotuloa¹ muodostuu omistusasunnon käyvän vuokrahinnan ja välittömien asumiskulujen erotuksesta. Asuntotulo tavallaan kuvastaa asunnon omistavan kotitalouden saamaa etua verrattuna vastaavanlaisessa markkinahintaisessa vuokra-asunnossa asuvaan kotitalouteen. Asuntotuloa syntyy myös, jos asutaan toisen kotitalouden asunnossa vastikkeetta, sekä silloin jos kuntien ja yleishyödyllisten yhteisöjen asunnoista maksetaan markkinahintoja alhaisempaa vuokraa (Tilastokeskus, 2021.)

Valtio verottaa vuokra-asumista perimällä vuokraajan vuokratuloista pääomatuloveroa. Vastaavaa veroa ei kohdisteta omistusasumiseen.

Esimerkki veropohjan tiivistämisestä

Laaja veropohja tarkoittaa, että verotetaan mahdollisimman montaa tulonlähdetä. Tiivis veropohja tarkoittaa, että verotettavista tulonlähteistä tosiasialisesti maksetaan veroja ilman suuria vähennys- ja tulonmuuntomahdollisuuksia. Käytännössä tiivis veropohja tarkoittaa, että verotettavaa tuloa ei ole mahdollisuutta muuttaa toiseen muotoon, eikä maksettua veron määrää voida pienentää erilaisilla poikkeussäännöillä.

Jos pääomatulon verokanta on kuvitteellisen valtion lainsäädännössä lähtökohtaisesti 30 %, mutta lainsäädäntöön on lisätty aikojen saatossa erilaisia poikkeuksia ja vähennysmahdollisuuksia veropohja saattaa vuotaa, eli tarjota verovelvollisille mahdollisuuksia maksaa tosiasialisesti pienempää veroprosenttia.

Henkilö A saa pääomatuloja yrityksestä X 40 000 euroa vuodessa ja maksaa veroa 30 % (12 000 euroa).

Henkilö B saa myös 40 000 euroa vuodessa pääomatuloja yrityksestä Y, jolla on vahvempi pääomarakenne, kuin yrityksellä X. Vahvemman pääomarakenteen vuoksi maksaa henkilö B veroja 20 % (8 000 euroa).

¹ Kutsutaan myös laskennalliseksi nettovuokraksi

Henkilö B maksaa vähemmän veroa, kuin henkilö A lainsäädännössä olevan poikkeussäännön vuoksi, mikä tarkoittaa, että kokonaisveropotti jää pienemmäksi ja henkilön B pääomatuloja kohdellaan eri tavalla verrattuna henkilöön A.

Kuvitteellinen valtio päättää muuttaa lainsäädäntönsä siten, että yrityksen pääomarakenteen vahvuudesta riippumatta veroa maksetaan 30 % verokannalla. Tässä esimerkkitilanteessa valtio on siis tiivistänyt veropohjaa.

Mahdollisia toimenpiteitä veropohjan laajentamiseksi ja tiivistämiseksi

Listaaamattomien osakeyhtiöiden huojennetun osinkotulon tuottoasteen alentaminen tai sitominen markkinakorkoihin

Nykyjärjestelmä asettaa listaamattomista ja listatuista osakeyhtiöistä saadut osingot verotuksellisesti eri asemaan. Listaamattomista yhtiöistä osinkotuloja voidaan nostaa huomattavasti matalammalla verokannalla, jos yrityksen nettovarallisuus on suuri. Nykyjärjestelmä kannustaa kasvattamaan yrityksen nettovarallisuutta ja tekee joissain tapauksissa liiketoimintainvestoinneista kannattamattomia ja lisäksi se vähentää verotulojen kokonaismäärä ja heikentää julkisen talouden rahoitusasemaa.

Perintö- ja lahjaverotus

Perintö- ja lahjaverolla voidaan hillitä varallisuuden kasautumista ja varallisuuserojen liiallista kasvua. Perintö- ja lahjaverotuksen veropohjan tiivistämisessä tulee kuitenkin huomioida veronmaksukyky esimerkiksi tarkastelemalla veron maksuaikoja.

Institutionaalisten sijoittajien osinkotuloille 5 % lähdevero

Lähdeveron voisi ulottaa sijoitusrahastoihin, eläkerahastoihin, yleishyödyllisiin yhteisöihin, vakuutuskuoriin ja julkisyhteisöihin. Mahdollisessa uudistuksessa tulee kuitenkin huomioida rahoitusasemaltaan huonossa asemassa olevat yleishyödylliset yhteisöt.

Kiinteistösijoittamisen veropohjan tiivistäminen

Sijoitusrahastot on vapautettu maksamasta tuloa kiinteän omaisuuden tuotoista, mikä johtaa siihen, että ne voivat sijoittaa suomalaisiin kiinteistöihin maksamatta Suomeen veroa. Kiinteän omaisuuden tuoton verovapaudesta tulisi luopua.

Yrittäjävähennyksen pienentäminen

Vuonna 2017 käynnistetty yrittäjävähennyksen pienennys tai poistaminen tiivistäisi veropohjaa. Nykyisen yrittäjävähennyksen puitteissa verottaja tekee 5 prosentin vähennyksen elinkeinotoiminnan tulosta liikkeen- tai ammatinharjoittajalle. Yrittäjävähennyksen saajien joukossa on kuitenkin myös matalatuloisia yrittäjiä, joiden taloudellinen asema tulee huomioida.

Vakuutuskuorien verotus

Nykytilanteessa sijoitusrahastoihin, vakuutus tuotteisiin ja erilaisiin kuorijärjestelyihin kertyvän tulon verotusta voidaan pitkittää ja joissain tapauksissa välttää pysyvästi. Vakuutuskuoriin kertynyttä varallisuutta ja tuloa on mahdollista verottaa samoin, kuin suoria sijoituksia.

Asuntotulon verottaminen

Laskennallisesti asuntotulo on 4,3 miljardin euron suuruinen verotuki. Asuntotulon maltillinenkin verottaminen voisi vahvistaa julkista taloutta oleellisesti.

Tasevapautuksen poisto

<https://veropolitiikka.blog/2018/11/26/caruna-sai-viimeisen-sanan/>